

KOD UCZNIĄ

Wojewódzki Tematyczny Konkurs Historyczny
„Byliśmy tylko dziećmi.
Gehenna polskich dzieci w czasie II wojny światowej”
rok szkolny 2024/2025

ETAP WOJEWÓDZKI – 60 minut

Instrukcja dla ucznia

- ✓ Sprawdź, czy Twój arkusz liczy 10 stron i zawiera 22 zadania. Nieprawidłowości zgłoś Komisji Konkursowej.
- ✓ Odpowiedzi wpisuj długopisem koloru czarnego lub niebieskiego, nie używaj ołówka ani korektora.
- ✓ Pisz czytelnie, błędne odpowiedzi przekreśl.
- ✓ W zadaniach zamkniętych prawidłową odpowiedź zaznacz stawiając znak X na odpowiedniej literze. Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.
- ✓ Wpisuj imiona i nazwiska postaci historycznych, w przypadku dat dziennych wpisuj dzień, miesiąc i rok.

Powodzenia!

Wypełnia Komisja Konkursowa po zakończeniu sprawdzenia prac:

Imię i nazwisko ucznia	Łącznie punkty uzyskane (maksymalnie 50 pkt)	Wynik procentowy	Finalista (F) Laureat (L)

Podpisy członków komisji sprawdzającej pracę:

1. (imię i nazwisko).....
2. (imię i nazwisko).....
3. (imię i nazwisko).....

ZADANIA 1-21.

Zadanie 1.

(2-0 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy i wpisz lub zaznacz poprawną odpowiedź.

Wojna niemiecko-polska ujawniła wewnętrzne bankructwo państwa polskiego. [...] Warszawa, jako stolica Polski, już nie istnieje. Rząd polski uległ rozkładowi i nie okazuje przejawów życia. [...] Dlatego też rząd radziecki nie może [...] pozostać obojętny na fakt, że zamieszkująca terytorium Polski pokrewna ludność ukraińskiego i białoruskiego pochodzenia jest bezbronna i została pozostawiona własnemu losowi. Rząd radziecki polecił [...] Naczelnemu Dowództwu Armii Czerwonej, aby nakazało wojskom przekroczyć granicę i wziąć pod swoją opiekę życie i mienie ludności Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi.

Źródło: *Wiek XX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Leonard, Warszawa 2002, s. 248.

1. Napisz datę wydarzenia, do którego odnosi się podkreślony fragment tekstu.

.....
(dzień – miesiąc – rok)

2. Wybierz poprawne dokończenie zdania:

Skutkiem realizacji decyzji opisanej w tekście było ustanowienie granicy pomiędzy

- A. ZSRS a III Rzeszą.
- B. III Rzeszą a II RP.
- C. Słowacją a Polską.
- D. ZSRS a Polską.

Zadanie 2.

(3-0 p.)

Wymień trzy przykłady prześladowań stosowanych przez okupanta niemieckiego wobec obywateli II Rzeczypospolitej narodowości żydowskiej w latach 1939-1940.

1.

2.

3.

Zadanie 3.

(2-0 p.)

Wyjaśnij określenie Akcja „AB”.

.....
.....
.....

Zadanie 4. (4-0 p.)

Uzupełnij tekst:

Rzeź wołyńska to zbrodnia ludobójstwa dokonana w latach 1943 - (1) na Polakach przez ukraińskich nacjonalistów pod kierownictwem UPA, czyli
(2 *rozwiń skrót*). Członków UPA nazywano od nazwiska ich przywódcy banderowcami. Celem UPA były czystki (3) i stworzenie niepodległego państwa ukraińskiego. Kulminacja ataków UPA nastąpiła latem 1943 r. Dzień 11 lipca 1943 r. przeszedł do historii pod nazwą: (4). Ukraińscy nacjonaści wymordowali wówczas mieszkańców około 100 wsi na Kresach Wschodnich.

Zadanie 5. (1-0 p.)

Ułóż chronologicznie podane wydarzenia.

Wpisz cyfry od 1 do 5 zaczynając od wydarzenia najwcześniejszego.

- – Utworzenie obozu na Przemysłowej.
- – Internowanie prezydenta II RP w Rumunii.
- – Atak na Westerplatte.
- – Akcja pod Arsenalem.
- – Utworzenie PKWN.

Zadanie 6. (2-0 p.)

Wymień dwa przykłady działań okupanta niemieckiego wymierzone w młodzież polską w tzw. Kraju Warty w latach 1939-1941.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 7. (2-0 p.)

Zaznacz poprawną odpowiedź.

1. Drugą deportację Polaków do ZSRS przeprowadzono:

- A. w kwietniu 1940
- B. w czerwcu 1941
- C. w lutym 1942
- D. w czerwcu 1942

2. Deportacje Polaków do ZSRS w latach 40. XX w. przeprowadzali funkcjonariusze:

- A. Gestapo
- B. NKWD
- C. Kriminalpolizei
- D. Czeka

Zadanie 8. (1-0 p.)

Napisz imię i nazwisko przywódcy ZSRS w okresie II wojny światowej.

.....

Zadanie 9.

(2-0 p.)

Opisz sposób i warunki transportu Polaków, w tym dzieci, deportowanych do ZSRS podczas II wojny światowej.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 10.

(2-0 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy i wykonaj polecenia.

Widziałem, jak ludzie padają z wyczerpania. [...] Natychmiast przydziela się nową osobę – norma musi być wykonana. [...] Wychudłem, skóra spalona słońcem stała się brązowa. Każdego wieczoru warstwa soli pokrywała całe ciało, jednak o kąpielii nie mogło być mowy – wody ledwie starczało do picia i obmycia twarzy. Po małym posiłku składającym się z kawałka chleba, śledzia i kubka gorącej wody, padałem i zasypiałem kamiennym snem. Nie zdążyłem przewrócić się na drugi bok, a już trzeba było wstawać, iść po dzienny przydział żywności i po skromnym śniadaniu przystępować na dwanaście godzin do ciężkiej pracy. I tak dzień za dniem. Pod koniec czwartego tygodnia postanowiłem uciec. Było mi obojętne, czy mnie złapią.

Zbigniew Pieńkowski [w:] *Przerwane biografie. Relacje deportowanych z Polski w głąb Sowietów 1940–41*, Warszawa 2020, s. 236–237.

1. Wyjaśnij, dlaczego nastolatek – autor relacji – stwierdził, że „było mi obojętne, czy mnie złapią”.

.....
.....
.....

2. Napisz nazwę krainy geograficznej w północnej Azji, gdzie wywożono obywateli II Rzeczypospolitej w ramach sowieckich deportacji.

.....

Zadanie 11.

(3-0 p.)

Jednym z powodów osadzenia małoletnich Polaków w obozie na Przemysłowej mogła być odmowa podpisania niemieckiej listy narodowościowej przez ich rodziców.

Wymień trzy inne powody osadzania dzieci polskich w obozie na Przemysłowej.

1.
2.
3.

Zadanie 12.

(7-0 p.)

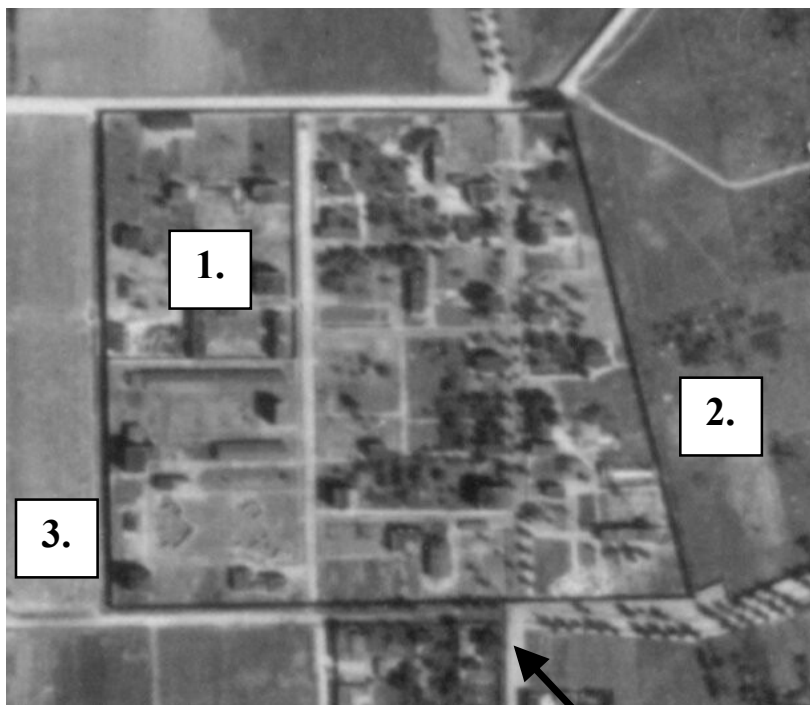
Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F). Zaznacz P lub F.

1. Pierwszy transport więźniów przyjechał do niemieckiego obozu dla polskich dzieci w Łodzi 1 grudnia 1942 r.	P	F
2. Iglarnia to warsztat w obozie na Przemysłowej, w którym pracowały najmłodsze dzieci poniżej 6. roku życia.	P	F
3. Decyzją komendanta odwiedziny małoletniego więźnia obozu na Przemysłowej były możliwe raz na pół roku.	P	F
4. Listy więźniów wysyłane z obozu na Przemysłowej podlegały cenzurze.	P	F
5. W miejscowości Dzierżana funkcjonowała rolnicza filia obozu na Przemysłowej.	P	F
6. 18 stycznia 1945 r. do obozu na Przemysłowej weszły wojska sowieckie i nastąpiło wyzwolenie obozu.	P	F
7. Eugenia Pol – wachmanka PJVL stanęła przed wymiarem sprawiedliwości bezpośrednio po wojnie, a wyrok sądu wykonano pod koniec 1945 r.	P	F

Zadanie 13.

(3-0 p.)

Na podstawie fotografii lotniczej Polen-Jugendverwahrlager Litzmannstadt z sierpnia 1944 r. zaznacz poprawną odpowiedź.

1. Teren cmentarza żydowskiego, który przylegał do obozu oznaczono numerem:

A. 1

B. 2

C. 3

2. Część dziewczęcą w obozie oznaczono numerem:

A. 1

B. 2

C. 3

3. Numerem 4 oznaczono ulicę:

A. E. Plater

B. Górnica

C. Przemysłową

Źródło: Narodowy Zbiór Fotografii Lotniczych w Szkocji, Edynburg

Zadanie 14.

(1-0 p.)

Zaznacz dwie poprawne odpowiedzi.

Źródło: Instytut Pamięci Narodowej

Osoba oznaczona na zdjęciu numerem 1 pełniła w Łodzi podczas II wojny światowej funkcję:

- A. szefa Gestapo,
- B. komendanta Polen-Jugendverwahrlager Litzmannstadt,
- C. namiestnika tzw. Kraju Warty,
- D. szefa Kripo w Litzmannstadt,
- E. kierownika Centrali Przesiedleńczej,
- F. szefa niemieckiej cywilnej administracji getta łódzkiego.

Zadanie 15.

(2-0 p.)

Wymień dwa przykłady powojennego upamiętnienia więźniów i ofiar obozu na Przemysłowej.

1.

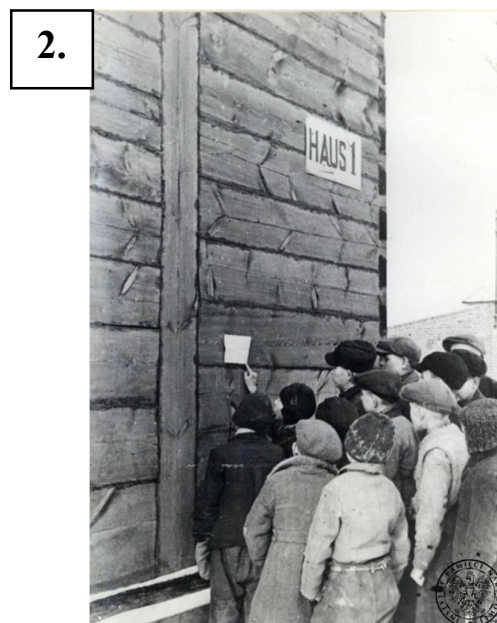
2.

Zadanie 16.

(2-0 p.)

Przyjrzyj się zamieszczonym poniżej fotografiom i określ, które były zrobione na terenie obozu na Przemysłowej, a które podczas Powstania Warszawskiego. Wpisz numery zdjęć.

	Numer zdjęcia
A. Zdjęcia wykonane przez Niemców w obozie na Przemysłowej w Łodzi	
B. Zdjęcia wykonane podczas Powstania Warszawskiego	

Źródło:
zdjęcia wykonane w obozie na Przemysłowej –
Instytut Pamięci Narodowej
zdjęcia z Powstania Warszawskiego – Muzeum
Powstania warszawskiego

Zadanie 17.

(2-0 p.)

Wyjaśnij określenie Akcja „Burza”.

.....
.....
.....

Zadanie 18.

(2-0 p.)

Zapoznaj się z rozkazem dowódcy Armii Krajowej wydrukowanym w „Biuletynie Informacyjnym” i wykonaj polecenia.

Fotografia:
Pierwsza strona
„Biuletynu
Informacyjnego”,
wydanie z 2 sierpnia
1944 r. Fot. PAP/CAF

1. Napisz imię i nazwisko dowódcy AK, który wydał rozkaz o rozpoczęciu walk w Warszawie.

.....

2. Na podstawie tekstu określ, co miało motywować powstańców do walki z wrogiem.

.....
.....

Zadanie 19.

(2-0 p.)

Określ dwie bezpośrednie przyczyny wybuchu Powstania Warszawskiego 1 sierpnia 1944 r.

A.

.....

B.

.....

Zadanie 20.

(2-0 p.)

Uzupełnij zdania. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Szacuje się, że kiedy 1 sierpnia 1944 r. Polacy ruszyli do walki przeciwko Niemcom o oswobodzenie Warszawy, pośród około 50 tys. powstańców było blisko [LUKA 1] osób, które nie miały ukończonych 18 lat. W czasie powstania prawie [LUKA 2] z nich zginęło.

<https://muzeumdziecipolskich.pl/wystawy/wystawa-vi> [dostęp: 20.03.2025]

LUKA 1:

- A. 500 B. 5500 C. 10 000 D. 15 000

LUKA 2:

- A. 3000 B. 1500 C. 700 D. 100

Zadanie 21.

(1-0 p.)

Kto najczęściej wykonywał wymienione niżej zadania w Powstaniu Warszawskim – chłopcy czy dziewczęta? Dokonaj wyboru i postaw znak X w odpowiednich miejscach tabeli.

	A. chłopcy	B. dziewczęta
1. Prowadzenie zwiadu		
2. Realizacja zadania polegającego na byciu przewodnikiem w kanałach		
3. Pomoc w szpitalu polowym		
4. Wydobywanie z gruzów zasypanych ludzi		
5. Praca w kuchniach polowych		

Zadanie 22.

(2-0 p.)

Przeczytaj tekst piosenki 59. Łódzkiej Drużyny Harcerek ZHR i wykonaj polecenia.

*Był dzień jak każdy,
huk bomb na ulicach,
pociski, odłamki trą po kamienicach.
Wśród morza płomieni,
z płomienną czuprynką
tak biegniesz do śmierci
harcerko, dziewczyno.
Czy myślisz o tamtych szczęśliwych
wakacjach?
O bzach, o jaśminach, o fiołkach, akacjach?
Co czułaś gdy padłaś jak gołąb na bruk?
Ucichło serduszko powoli stuk, stuk.
Dziewczyno znajoma, Wiewiórko, Basieńko.
Twój pomnik wznosimy piosenką.*

1. Napisz imię i nazwisko nastolatki z Łodzi, uczestniczki Powstania Warszawskiej, o której śpiewają współczesne harcerki.

.....

2. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Jaką funkcję w Powstaniu Warszawskim pełniła bohaterka piosenki?

- A. łączniczki
B. sanitariuszki
C. zwiadowczynie
D. przewodniczki po kanałach

Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....